

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	38663 Біологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38663
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коваленко Станіслав Олександрович, Письменна Юлія Миколаївна, Лисенко Олена Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.09.2020 р. – 30.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26222>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28366>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Біологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) Державного вищого навчального закладу «Ужгородського національного університету» (ДВНЗ «УжНУ») 2019 року базується на потужних наукових та педагогічних традиціях природничого факультету, що мають визнання міжнародної наукової спільноти; на потужному науковому потенціалі НПП як університету, так і запрошених провідних професорів; на спрямованості змісту ОНП на потреби регіону і не тільки. Це дозволяє в ОНП «Біологія» поєднувати її унікальність із затребуваністю відносно викликів сьогодення. ОНП «Біологія» ДВНЗ «УжНУ» є єдиною програмою підготовки висококваліфікованих фахівців-біологів докторів філософії в регіоні, яких потребують перш за все природоохоронні заказники, а також біологічні лабораторії. Регіональний контекст ОНП «Біологія» враховує, що Закарпатська область характеризується як наявністю унікальних пралісів Українських Карпат, так і значним відсотком об'єктів промислових у сукупності із впливом природно-антропогенних чинників. У зв'язку з цим, підприємства краю потребують фахівців з глибокими знаннями біології та екології. Наявні кадрові та матеріальні активи для забезпечення якісної підготовки здобувачів доктора філософії. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці аспірантів, а також матеріальним ресурсам. Зміст освітньо-наукової програми «Біологія» відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, дозволяє поєднувати як навчання, так і наукову діяльність здобувачів. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП «Біологія» доктор філософії у ЗВО відбувається згідно оприлюднених на сайті документів за встановленими процедурами.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОНП «Біологія» доктор філософії є унікальною і відповідає викликам сьогодення в даному регіоні (Закарпаття). Наявна регіональна складова, що не може бути реалізована в інших ЗВО. 2. До реалізації ОНП залучаються фахівці наукової школи, що розвивається в університеті з 1945 року. 3. ОНП «Біологія» докторів філософії має достатнє та унікальне матеріально-технічне та інформаційне забезпечення кожного освітнього компоненту, а також має виражений взаємозв'язок між змістом навчання і тематикою наукових досліджень здобувачів. 4. Наукова та практична орієнтованість ОНП «Біологія». 5. Постійна комунікація зі стейкхолдерами, з метою отримання зворотного зв'язку щодо якості ОНП. 6. «Студентоцентрикований» підхід при виборі наукових тем здобувачів. 7. Високий рівень організації навчання та викладання за ОНП, високий рівень інтернаціоналізації навчання та наукової складової ОНП «Біологія» доктор філософії.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Є необхідність у залученні більшої кількості стейкхолдерів з різних підприємств та організацій для працевлаштування випускників ОНП «Біологія» доктор філософії. 2. Рекомендації щодо створення на веб-сайті університету персональних сторінок викладачів, які беруть участь у реалізації ОНП «Біологія» доктор філософії, а також викладачів кафедр біологічного факультету з оприлюдненими даними про підвищення їх кваліфікації. 3. Рекомендуємо активно сприяти участі здобувачів у програмах академічної мобільності та визнанню результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма «Біологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) Державного вищого навчального закладу «Ужгородського національного університету» (ДВНЗ «УжНУ») (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24768>) має чітко сформульовані цілі, спрямовані на підготовку висококваліфікованих фахівців зі ступенем «доктор філософії» в галузі природничих наук за спеціальністю 091 – «Біологія», які здатні проводити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність в галузі біології та споріднених областях. Формування у здобувачів здатностей дослідження

біорізноманіття і оцінки стану пралісових екосистем, що в Україні мають місце виключно в Українських Карпатах, здійснювати оцінку загроз докільню, внаслідок втілення будь-яких економічних проєктів у регіоні та відповідно на них реагувати, брати участь у розробці регіональних стратегій розвитку регіону.. Формування у здобувачів фахових компетентностей у біології із подальшим впровадженням програмних результатів навчання у професійну діяльність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24751>). Цілі ОНП «Біологія» доктор філософії відповідають місці ДВНЗ «УжНУ», згідно зі Статутом ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>) та «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр.» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>), який провадить інноваційну освітню діяльність, здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження, сприяє поширенню наукових знань та реалізує культурно-просвітницьку діяльність. Цілі ОНП є одними з ключових елементів стратегії, яка спрямована на посилення ролі Університету як центру інтелектуальної культури, на підвищення якості підготовки фахівців; інноваційний розвиток науки і технологій; інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір, налагодження професійних відносин зі стейкхолдерами, а також враховує нові виклики національної освіти та передовий досвід провідних університетів світу. Відповідність ОНП унікальній місці і стратегії ДВНЗ «УжНУ» полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних знань з практикою та провідними дослідженнями в цій галузі з урахуванням особливостей даного регіону. Українські Карпати є найважливішим осередком біорізноманіття України та екологічним донором для України та Європи, тому викладачі біологічного факультету володіють найсучаснішими методиками вивчення різних груп живих організмів та їх угруповань й екосистем вцілому, мають власні наукові ідеї стосовно охорони видів та екосистем. ДВНЗ «УжНУ» має очну (денна, вечірня) і заочну форми навчання; достатнє ресурсне забезпечення освітньо-наукової програми, що є достатніми для досягнення заявлених цілей та РН ОНП «Біологія» доктор філософії. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10104>

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час спілкування зі здобувачами та НПП ми мали змогу переконатися у тому, що здобувачі та роботодавці беруть участь в процесі формування ОНП «Біологія» доктор філософії. Один із стратегічних напрямків розвитку ДВНЗ «УжНУ» є налагодження професійних відносин зі стейкхолдерами та посилення їх ролі у забезпеченні якості освітнього процесу. Для цього, в університеті забезпечена публічність інформації про ОП та здійснюється моніторинг та періодичний перегляд ОП; запроваджено «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). На сайті Університету в відкритому доступі розміщена ОНП «Біологія» доктор філософії, що забезпечує можливість стейкхолдерам надавати пропозиції стосовно корекції ОНП. На прохання експертної групи до системи було завантажено докази залучення стейкхолдерів до процесу формулювання цілей і програмних результатів навчання ПРН ОНП (запит №1). Експертній групі було надані протоколи засідання кафедр біологічного факультету, де обговорювалися проєкти ОНП з точки зору їх оновлення з урахуванням результатів співпраці зі стейкхолдерами. Відповідні протоколи засідань Вчених рад факультету та Ради молодих вчених завантажені в систему (запит №3). Для здобувачів періодично проводяться анонімні анкетування щодо якості викладання та змісту дисциплін. Форми анкетування та результати анкетування аспірантів щодо задоволеності рівнем навчання та викладання за даною ОНП завантажені в систему на запит експертної групи (запит №6). Так, на пропозицію здобувачів у 2018 р були скорочені години, що виділялися на педагогічну практику. У 2020 році пропозиції стейкхолдерів вже стосувалися поверненню педагогічної практики до ОНП, що і було зроблено розробниками даної ОНП в 2020 р. Встановлено факт, що за пропозицією стейкхолдерів було зменшено кількість кредитів навчальних дисциплін до 35 кредитів і, як результат, збільшено час для індивідуальної наукової роботи здобувачів. Під час зустрічі зі стейкхолдерами члени експертної групи переконалися в об'єктивності представленої Гарантом інформації стосовно залучення стейкхолдерів до формування ОНП. Втім, є необхідність у залученні більшої кількості стейкхолдерів з різних підприємств та організацій для працевлаштування випускників ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Підготовка за ОНП «Біологія» доктор філософії відповідає запиту галузі і, за визначеними цілями і результатами навчання (наказ МОН від 21.11.2019 р. № 1457), спроможна забезпечити дефіцит кадрів на основі запитів роботодавців. ОНП «Біологія» ДВНЗ «УжНУ» є єдиною програмою підготовки висококваліфікованих фахівців-біологів докторів філософії в регіоні, яких потребують природоохоронні заказники, біологічні лабораторії. Зацікавленість в висококваліфікованих фахівцях-біологах підтверджують укладені Університетом угоди про співробітництво в межах реалізації ОНП: з Карпатським національним природним парком, Карпатським біосферним заповідником, Національним природним парком «Синевир», Закарпатською державною сільськогосподарською дослідною станцією та ін. Відповідні договори про співробітництво, на прохання експертної групи, були завантажені в систему (запит №7). Зацікавленість у фахівцях-біологах також підтверджено під час зустрічей експертної групи з роботодавцями та здобувачами. Під час формування цілей та програмних результатів навчання ОНП «Біологія» був врахований галузевий та регіональний контекст. Однією з інтегральних компетенцій здобувача, що сформована на базі потреб галузевого контексту, є здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та

створення нових цілісних знань та професійної практики. Розглядаючи регіональний аспект: Закарпатська область характеризується наявністю унікальних пралісів Карпат і значним відсотком об'єктів промислових - значний вплив природно-антропогенних чинників. Тому, підприємства краю потребують фахівців з глибокими знаннями біології та екології. Введення дисципліни «Біогеоценологія з основами охорони екосистем» дозволяє бачити проблематику у комплексі. До ОНП включені такі програмні результати навчання, як: необхідність знань принципів планування та фінансування НДР та структури кошторисів на її виконання (ПРН 1.3), формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя (ПРН 2.1), проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які призводять до отримання нових знань (ПРН 2.3), здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми (ПРН 2.8). Під час формування цілей ОНП «Біологія» доктор філософії був врахований досвід аналогічних іноземних ОНП навчальних закладів, з якими укладено угоди про співробітництво та ведеться активна співпраця: Пряшівський університет, Словацька Республіка, а також аналогічні ОНП провідних університетів України: Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини» КНУ імені Тараса Шевченка, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Угоди про міжнародне співробітництво на прохання експертної групи завантажені до системи (запит №2).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт на даний момент не затверджений. Змістовне наповнення програмних результатів навчання ОП (таблиця 5) ОНП «Біологія» доктор філософії 2019 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24768>) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня вищої освіти і передбачає: знання – ПРН (1-3); уміння – ПРН (1-11); комунікація – ПРН (1-5); автономність і відповідальність – ПРН (1-4).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Біологія» доктор філософії у ДВНЗ «УжНУ» відповідає місії і стратегії Університету, враховує галузевий, регіональний контекст та відповідає основним тенденціям на ринку праці. ОНП «Біологія» є унікальною і відповідає викликам сьогодення в даному регіоні (Закарпаття)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Є необхідність у залученні більшої кількості стейкхолдерів з різних підприємств та організацій для працевлаштування випускників ОНП

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи відповідність підкритеріям 1.1, 1.2, 1.3, 1.4. Цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін - освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає критерію за рівнем В. Існуючі недоліки є несуттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньо-наукові програми «Біологія» доктор філософії за 2016, 2019 та 2020 роки представлені на сайті університету у розділі Наука/Відділ аспірантури та докторантури/ Інфоцентр (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/science-aspirant>). Обсяг ОНП та обсяг окремих освітніх компонентів відповідає вимогам статті 5.6 Закону України «Про вищу освіту», де зазначено обсяг освітньої складової підготовки доктора філософії 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг вибіркової компоненти більше 25% (14 з 40 кредитів для 2020 року). Стандарт вищої освіти відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньо-наукової програми «Біологія» доктор філософії має чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОНП, логічно взаємопов'язані та загалом дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Під час аналізу даних таблиці 1, зустрічей з викладачами, аспірантами, презентації встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного освітнього компоненту. Недоліком є те, що у програмах деяких вибіркової дисциплін переважна більшість джерел рекомендованої літератури є російськомовними (наприклад, у робочій програмі дисципліни «Теоретична біологія» з 31 джерела тільки 1 – україномовне <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24959>). Разом з цим, при зустрічі з академічним персоналом, зі слів заступника декана біологічного факультету Куртяка Федіра Федоровича, цей недолік знаходиться на стадії усунення. Викладачам рекомендовано переглянути списки джерел рекомендованої літератури з обов'язковим додаванням посилань на власні дослідження в галузі, опубліковані в українських та зарубіжних виданнях.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми повністю відповідає спеціальності 091 – Біологія, оскільки значний обсяг освітніх компонентів в ній виділений на біологічні дисципліни (18 кредитів ЄКТС з 40 для програми 2020 року), в яких вивчаються діяльність живих організмів на різних рівнях їх організації. Здебільшого, це дисципліни, що збігаються з напрямом наукових досліджень викладачів та аспірантів. Це забезпечує сучасний високий рівень їх викладання. Відповідність фахової підготовки викладачів до подання матеріалу на сучасному рівні біологічної науки підтверджується і матеріалами, поданими за вимогою голови експертної групи у систему (відповідь на запит №8).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується та регламентується Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963> та «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10104>. Здобувачі вищої освіти поінформовані про механізм вибору дисциплін, що було встановлено під час фокус-груп з аспірантами, вивчення заяв на вибір дисциплін, індивідуальних планів (відповіді на запитання №9 та 5 у системі). Форми та результати анкетування здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП, представлені у відповіді на запитання №.6 у системі. На запитання про оприлюднення цих відомостей на сайті начальник навчальної частини Штимак Анатолій Юрійович дав обґрунтовану відповідь про те, що таке оприлюднення може порушувати права аспірантів і така інформація призначена для обмеженого доступу для коригування навчального процесу, кадрової політики.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальним планом передбачено практику обсягом 3 кредиту ЄКТС. Практика проходить відповідно до Положення про практику (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>), проекту робочої програми із асистентської практики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27886>) та дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Наявні договори про співпрацю в межах реалізації даної ОНП (відповідь на запит №7 в системі). Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що їхні інтереси стосовно практичної підготовки враховуються під час оновлення ОНП. Зустріч зі стейкхолдерами (на базі яких переважно відбувається практика) також засвідчила, що вони в цілому задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти за ОНП. Разом з цим у навчальному плані 2019 року практика була

відсутня (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25144>). Цей недолік, за вимогою аспірантів, був усунутий у навчальному плані 2020 року.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок забезпечується програмними компетентностями та освітніми компонентами нормативної частини ОНП. Разом з цим, у вибіркових компонентах з 10 дисциплін тільки одна (Міжнародна кооперація та грантова підтримка наукових досліджень) у більшості спрямована на здобуття soft skills

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний час професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітніх компонентів реалізується через робочі навчальні плани та реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів (що було підтверджено під час проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти), є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОНП не передбачена. При зустрічі зі здобувачами вищої освіти, їх науковими керівниками, стейкхолдерами з'ясовано, що більшість аспірантів виконують дослідження по кваліфікаційним роботах на виробництві.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

До реалізації ОНП залучаються фахівці наукової школи, що розвивається в університеті з 1945 року. Наявна регіональна складова, що не може бути реалізована в інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Потрібно переглянути та оновити списки рекомендованої літератури в програмах навчальних дисциплін. Збільшити кількість дисциплін для формування softs kills у переліку вибіркових дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП «Біологія» доктор філософії та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за третім рівнем вищої освіти (доктор філософії) розміщені на сайті Ужгородського національного університету на сторінці «Абітурієнту», вкладці «Доктор філософії» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/phd>. Тут можна ознайомитися з Правилами прийому до аспірантури та докторантури Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» у 2020 році <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>, а також з програмою вступного іспиту зі спеціальності (зокрема, Програмою фахового вступного випробування для вступників на здобуття освітньо-наукового ступеню «Доктор філософії» за спеціальністю 091 «Біологія» галузь знань 09 «Біологія» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27885>); програмою вступного іспиту з іноземної мови <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9656>, та зразком оформлення Дослідницької пропозиції <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27883>. Ця інформація, для зручності пошуку, продубльована на сторінці біологічно факультету на вкладці «Інфо-центр» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/18>. За результатами інтерв'ювання здобувачів, було з'ясовано, що вони знають, де на сайті ЗВО розміщена інформація щодо вступу на ОНП Біологія. Крім того, вони зазначили про усне інформування працівниками ЗВО щодо умов вступу. Правила прийому на навчання за ОНП є зрозумілими для здобувачів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступні випробування до аспірантури за ОНП «Біологія» доктор філософії складаються з: вступного іспиту зі спеціальності (помноженого на ваговий коеф.0,6) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27885>; вступного іспиту з іноземної мови <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9656> (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (помноженого на ваговий коеф.0,2) та презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27883> (помноженого на ваговий коеф.0,2), що регламентовано Правилами прийому до аспірантури та докторантури Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» у 2020 році <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>. Додатковий бал обчислюється як сума балів за окремі показники наукових здобутків вступника (виступ на науковій конференції або публікація). Тобто для вступу в аспірантуру абітурієнту необхідно мати достатньо високий рівень підготовки за спеціальністю 091 Біологія, причому цей іспит має найвищий ваговий коефіцієнт; мати ґрунтовні фахові знання; добре володіти іноземною мовою (на рівні B2 - вище середнього) та вміти презентувати результати власних досліджень. На зустрічі з НПП було зазначено, що викладачі біологічного факультету зацікавлені у вмотивованих здобувачах, які були б зацікавлені вибраним напрямком досліджень. Це свідчить про те, що правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою «Біологія» враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Хоча на ОНП «Біологія» доктор філософії практики визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, не було, але під час інтерв'ювання представників структурних підрозділів, зокрема Відділу міжнародних зв'язків, було зазначено, що визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності регламентується «Положенням про академічну мобільність» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324> та «Положенням про перезарахування кредитів» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>. Під час зустрічі, експертній групі була надана інформація, що частину або увесь обсяг кредитів (основної або вибіркової дисципліни) можна внести в навчальний план студента, адже більшість дисциплін співпадають по компетентностям. При зарахуванні кредитів, порівнюються як програми дисциплін, так і навчальні плани. Також при факультеті функціонує комісія, яка розглядає сутність предмету (програму, наповнення). Аспірант також має право «вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою» (згідно «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок та процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, у ЗВО регулюється «Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>, де вказано які результати навчання визнаються/не визнаються, у якому обсязі кредитів ЄКТС, порядок подачі та розгляду заяви на визнання таких результатів (а також зразок заяви). На ОНП «Біологія» таких випадків не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

За результатами зустрічей з представниками структурних підрозділів ЗВО, академічним персоналом та здобувачами, а також після ознайомлення з сайтом ЗВО та відповідними положеннями, експертна група дійшла висновку, що правила прийому на ОНП «Біологія» доктор філософії є чіткими, зрозумілими і доступними та враховують особливості освітньої програми Біологія. «Положення», яке регламентує порядок визнання результатів навчання в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності та «Положення», яке регулює визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті є зрозумілими і доступними. Але практик їх застосування на ОНП не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо активно сприяти участі здобувачів у програмах академічної мобільності та визнанню результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до правил прийому та процедури, які визначають визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, в основному відповідають Критерію 3 за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії...» 2017 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>, «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10104>. При проведенні фокус-груп з науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти з'ясовано, що використовуються як традиційні, так й інноваційні методи навчання. Реалізація цих методів забезпечуються наявною матеріальною базою та сприяють досягненню цілей і результатів навчання. Зміст ОНП «Біологія» доктор філософії, окремих дисциплін сприяють досягненню програмних результатів навчання. Студентоцентрований підхід полягає у виборі дисциплін з блоку вільного вибору даної ОНП. Зустріч з фокус-групою аспірантів вказує на їх зацікавленість у збільшенні обсягу практик. Існують позитивні приклади впливу аспірантів на удосконалення процесу навчання шляхом виступів на засіданнях кафедри (відповідь на запит №3 у системі).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що аспіранти знайомляться з навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін розміщених, відповідно, на інфо-центрах відділу аспірантури та докторантури та біологічного факультету. На першому занятті з дисципліни викладач детально інформує аспірантів відносно цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. На сайті університету представлено «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм...» 2020 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Високий рівень залучення аспірантів до наукових досліджень підтверджує матеріали подані у систему за запитом №8 (Тема, перелік публікацій аспіранта і, відповідно, його наукового керівника). Аналіз цих матеріалів, зустріч з фокус-групою аспірантів підтвердив поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Цьому сприяє наявність лабораторій та баз облаштованих сучасним обладнанням для здійснення наукових досліджень у галузі біології.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відомості, наведені у звіті самоаналізу, підтверджені. При зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що, в силу історичних зв'язків та географічного положення Ужгородського національного університету, викладачі ОП мають можливість та кооперуються з науковцями Словаччини, Румунії, Чехії, Угорщини. З вересня 2017 року по 30 червня 2018 року, завідувач кафедри, доцент Куртяк Ф. Ф. проходив стажування на кафедрі екології факультету гуманітарних та природничих наук Пряшівського університету (Словаччина), виконуючи наукову тему «Adventive fish fauna component of the Natura 2000 sites in Slovakia and Transcarpathian region of Ukraine, and its impact to indicator fish species» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/biolog-zoology/science>). Разом з цим, у таблиці 2 відомостей самооцінювання та цій же таблиці, поданій на запит №10, відомостей про стажування у викладачів професійно-орієнтованих дисциплін немає. На веб-сайті університету немає персональних сторінок цих викладачів (як і викладачів інших кафедр біологічного факультету), де цю інформацію можна з'ясувати.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Всі відомості, надані в звіті про самооцінювання, підтверджені при аналізі документів, матеріалів веб-сайту університету та зустрічах з фокус-групами викладачів, аспірантів та стейкхолдерів. Два аспіранти ОНП, на час акредитації, здійснюють наукові дослідження у Швейцарії; існує науковий проект з Румунією, за яким на біологічний факультет закуплене сучасне обладнання для генетичної діагностики. Зі слів Гамора Федіра Дмитровича, доктора біологічних наук, проф., заст. директора з наукової роботи Карпатського біосферного заповідника, аспіранти на базі цього закладу проводять дослідження поряд з аспірантами з Німеччини та Швейцарії. Карпатський біосферний заповідник (одна з баз практик та виконання наукових досліджень за ОНП) включений у всесвітню спадщину UNESCO та має міжнародну підтримку.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Відмінний рівень організації навчання та викладання за ОНП «Біологія» доктор філософії. Високий рівень інтернаціоналізації навчання що відповідає Критерію 4.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендується створення на веб-сайті університету персональних сторінок викладачів, які приймають участь у реалізації ОНП «Біологія» доктор філософії та кафедр біологічного факультету з оприлюдненими даними про підвищення кваліфікації.

Рівень відповідності Критерію 4.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання, які здійснюються на освітньо-науковій програмі «Біології» доктор філософії, дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти висвітлені у відповідних документах та розміщені на сайті ЗВО: у робочих програмах начальних дисциплін <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/24958> (критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення визначених програмою результатів навчання); Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262> ; Положенні про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074> . Всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені освітньо-науковою програмою аспірантури та індивідуальним навчальним планом аспіранта. У ході зустрічей з представниками здобувачів ЗВО, академічним персоналом було встановлено, що уся інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання є доступною як на сайті, так і надається в усній формі під час вивчення кожної дисципліни окремо.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній, тому ОНП «Біологія» підготовки здобувачів на третьому рівні вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII та на підставі проекту стандарту вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія за третім рівнем вищої освіти. У ході зустрічей було встановлено, що атестація здобувачів відбувається 2 рази на рік (проміжна атестація, та основний щорічний звіт) на кафедрі, обов'язково супроводжується усним звітуванням у вигляді наукової доповіді по результатах проведених досліджень. Дана інформація зафіксована у індивідуальних планах наукової роботи аспірантів, згідно зразку, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21506> , скан-копії яких були надані експертній групі під час ознайомлення з ОНП. Також здобувачі складають відповідні іспити та заліки, визначені НП. Згідно «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262> «Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації»

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, як в усній формі (про що було з'ясовано в ході інтерв'ювання академічного персоналу та здобувачів), так і в ряді документів: у робочих програмах навчальних дисциплін (на сторінці біологічного факультету) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/233> , в ОНП п.5 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24768> , Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262> . (п.5.Організація освітнього процесу в аспірантурі). Процедура повторного складання іспитів та заліків регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951> та «Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952> . Запобігання конфлікту інтересів врегульовано Етичним кодексом ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896> . Порядок оскарження результатів оцінювання

регламентовано відповідним документом <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967> . На сторінці «Інфо Центр», вкладці «Аспірантура і докторантура» розміщено графік ліквідації академзаборгованості <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27799> . Випадків конфлікту інтересів, а також оскарження процедури проведення та оцінювання результатів контрольних заходів, за час реалізації ОНП «Біологія» докторів філософії, не було, що було підтверджено у ході зустрічей зі здобувачами, представниками Ради молодих вчених та НПП. Також було відмічено, що у разі відрахування здобувача з аспірантури, потрібно погодження Ради молодих вчених, що також вказує на певну захищеність здобувачів і унеможливорює безпідставне відрахування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

На сайті Ужгородського національного університету, на сторінці «Інфоцентр» викладені нормативні документи, які регулюють питання дотримання академічної доброчесності <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/26713> . Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності закріплені у «Положенні про академічну доброчесність» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223> . У ЗВО функціонує «Комісія з питань академічної доброчесності та етики» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26837> . За результатами зустрічей з менеджментом ЗВО, академічним персоналом, представниками структурних підрозділів, адміністративним персоналом, здобувачами, можна зробити висновок, що ЗВО дійсно популяризує академічну доброчесність. Усі учасники освітнього процесу підтвердили той факт, що на предмет дотримання доброчесності перевіряються не тільки випускні кваліфікаційні роботи здобувачів, а й матеріали, що надсилаються для публікацій (тези, статті), а також праці викладачів. Для цієї цілі використовуються відповідні технологічні рішення, а саме програми Unichек та Unplug. Перевірка проводиться локально (на рівні факультетів) та безкоштовно. Варто відзначити, що здобувачі знають, що поняття «академічна доброчесність» включає у себе не тільки перевірку їх наукових робіт на дотримання цих норм, а ще й певні етичні норми, прозорість, правдивість, справедливість, відповідальність та взаємоповагу в академічній спільноті. Здобувачі зазначили, що про правила дотримання академічної доброчесності їм розповідають викладачі на заняттях та запрошені гості на лекціях <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/announce/897.htm> .

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання є чіткими та прозорими, є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, та знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО. У ДВНЗ «УжНУ» є нормативні документи та відповідні положення, які регламентують форми підсумкового контролю та проведення атестації у вигляді звітування на кафедрі 2 рази на рік, відповідно до індивідуального плану наукової роботи здобувачів. Політика, механізми та процедури дотримання академічної доброчесності є чіткими, зрозумілими, оприлюдненими на сайті ЗВО та підкріплені застосуванням технологічних рішень (програми Unichек та Unplug), доступ до яких є безкоштовним.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність анкетування (або питань в уже наявних анкетах) щодо обізнаності здобувачів про правила проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи сильні та слабкі сторони, які не є суттєвими та можуть бути переглянуті при удосконаленні ОНП, експертна група дійшла висновку, що даний Критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На прохання експертної групи, до системи була завантажена повноцінна таблиця 2 з усіма даними про викладачів ОНП (запит №10). Згідно відомостей про самооцінювання (таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів») академічна та професійна кваліфікації викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання, що в повній мірі задовольняє вимоги підкритерію 6.1. Викладачі, які забезпечують навчальний процес за ОНП «Біологія» доктор філософії (2019 р.), відповідають за академічною кваліфікацією дисциплінам, які вони викладають. Професійна кваліфікація викладачів підтверджена документом про базову вищу освіту, науковий ступінь із відповідної спеціальності, наукове звання також підтверджені результатами наукової, навчально-педагогічної, педагогічної чи іншої професійної діяльності. Викладачі з фахових біологічних дисциплін мають освіту та захистили дисертаційні роботи у межах сучасного сприйняття спеціальності 091 Біологія. Всі НПП мають щонайменше 7 пункти ліцензійних вимог (під час проведення експертизи на запит експертної групи представлені додаткові матеріали про виконання ліцензійних вимог). Рівень професіоналізму викладачів ОНП підтверджується їх публікаціями в рецензованих авторитетних виданнях, доповідями на науково-практичних форумах в Україні та за кордоном, викладачі іноземної мови свій рівень володіння мовою підтверджують відповідними сертифікатами. ЗВО вживає заходів для створення умов повної відповідності згідно «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Всі нормативні документи, що стосуються врегулювання трудових відносин в колективі ЗВО, знаходяться на сайті університету у вільному доступі та мають чіткі та зрозумілі правила взаємовідносин. Обрання викладачів до конкурсу на заміщення посад регламентується розробленим «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», доступному за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, з чіткими правилами та критеріями і повністю задовольняє вимоги підкритерію 6.2. При конкурсному доборі враховується рейтинг НПП, за результатами наукової, навчально-методичної й громадської діяльності, що визначається згідно критеріїв, представлених у Положенні про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та оприлюднених на сайті ЗВО у вільному доступі: (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>). Рейтингові показники розраховуються за певними дистракторами, які затверджені вченою радою ЗВО і введені в дію наказом ректора. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>). Про деякі процедури, пов'язані з конкурсом на посаду НПП, зокрема з рейтингами, підвищенням кваліфікації тощо, можна ознайомитися у ряді положень: «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>); «Положення про проведення атестації педагогічних працівників Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22632>). При спілкуванні з академічним персоналом встановлено, що НПП знаються на матеріалі вказаних положень.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Згідно підкритерію 6.3. ЗВО ДВНЗ «УжНУ» активно залучає роботодавців регіону до освітнього процесу через залучення їх до розробки, перегляду та оновлення освітніх програм, для проведення практичних занять на виробництві для здобувачів ОНП, що підтверджено договорами з роботодавцями. Відповідні договори про співробітництво, на прохання експертної групи, були завантажені в систему (запит №7). На зустрічах з експертною групою здобувачами та НПП було підтверджено інформація, що у процесі підготовки здобувачів, до реалізації освітнього процесу, залучені потенційні роботодавці. Так, укладені угоди про співпрацю з низкою організацій, співробітники яких приймають участь у провадженні ОП та забезпечують можливість проведення наукових досліджень та проведення виробничої практики для здобувачів. Це є Карпатський біосферний заповідник (з 2015 р.), Інститут екології Карпат (з 2019 р.), Ужанський НПП (з 2015 року і продовжена до цього часу), НПП Синевир (з 2012 року і періодично продовжується до цього часу), з медичними центрами Plusmed, Intersono, Astra-Dia. Відповідні договори про співробітництво, на прохання експертної групи, були завантажені в систему (запит №7). Крім того, потенційним роботодавцем для випускників є відповідні кафедри ДВНЗ «УжНУ», НПП яких забезпечується навчальний процес в межах ОНП «Біологія» доктор філософії. Освітньо-наукова програма передбачає цикли професійної та практичної підготовки, яка проводиться на кафедрах ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: ботаніки, зоології, генетики, фізіології рослин і мікробіології. Під час спілкування із здобувачами та НПП ми мали змогу переконатися у тому, що роботодавці беруть участь в процесі формування ОНП

«Біологія» доктор філософії. Одним із стратегічних напрямків розвитку ДВНЗ «УжНУ» є налагодження професійних відносин із роботодавцями та посилення їх ролі у забезпечення якості освітнього процесу. Для цього в університеті забезпечена публічність інформації про ОП та здійснюється моніторинг та періодичний перегляд ОП; запроваджено «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). На сайті Університету в відкритому доступі розміщена ОНП «Біологія» доктор філософії, що забезпечує можливість роботодавцям надавати пропозиції стосовно корекції ОНП. Експертній групі було надані протоколи засідання кафедр біологічного факультету, де обговорювалися проекти ОНП з точки зору їх оновлення з урахуванням результатів співпраці зі стрейкхолдерами. Відповідні протоколи засідань Вчених рад факультету та Ради молодих вчених завантажені в систему (запит №3).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На зустрічах з експертною групою здобувачами та НПП була підтверджена інформація, що ЗВО залучає до аудиторних занять, в межах реалізації ОНП, професіоналів-практиків, які є і експертами галузі. Так, теоретичні розробки колишнього директора Інституту екології Карпат, академіка Голубця М.А., лягли в основу розробки робочої програми та курсу лекцій з дисципліни «Екосистемологія з основами фітосозології». Проф. Гамор Ф.Д. – директор Карпатського біосферного заповідника був залучений до викладання декількох лекцій з навчальної дисципліни «Біогеоценологія з основами охорони екосистем».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО існує комплексна програма сприяння професійному розвитку викладачів, що в повній мірі відповідає підкритерію 6.5. Серед основних форм її реалізації є підвищення кваліфікації відповідно «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>), участь у спільних наукових проєктах з вітчизняними та закордонними ЗВО. У ЗВО проводяться: 1) періодичні оцінювання професійної компетентності та якості викладання – «Положення про проведення атестації педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22632>), «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27552> ; 2) заохочує наукову та/або інноваційну діяльність (включаючи матеріальне заохочення) – «Положення про преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, опубліковані в виданнях в БД Scopus та WoS в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356> ; 3) створює умови для підвищення кваліфікації. НПП та ПП мають можливість професійного розвитку за рахунок реалізації права на академічну мобільність (при цьому, терміном до одного року, за ними зберігається основне місце роботи) - «Положення про організацію та ведення грантової роботи в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5411> . В ЗВО діє Програма підвищення кваліфікації викладачів, що розробляється індивідуально для кожного викладача (Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>). Так, з вересня 2017 року по 30 червня 2018 року, завідувач кафедри, доцент Куртяк Ф.Ф. проходив стажування на кафедрі екології факультету гуманітарних та природничих наук Пряшівського університету (Словаччина), виконуючи наукову тему «Adventive fish fauna component of the Natura 2000 sites in Slovakia and Transcarpathian region of Ukraine, and its impact to indicator fish species» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/biolog-zoology/science>). Разом з цим, у таблиці 2 відомостей самооцінювання та цій же таблиці, поданій на запит №10 відомостей про стажування у викладачів професійно-орієнтованих дисциплін, немає. На веб-сайті університету немає персональних сторінок цих викладачів (як і викладачів інших кафедр біологічного факультету), з яких цю інформацію можна з'ясувати. Крім того, для забезпечення моніторингу рівня професіоналізму викладачів в університеті запроваджено визначення та публікація на сайті університету рейтингу, згідно «Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У закладі вищої освіти існує система заохочення та стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ», яка передбачає матеріальні та моральні заохочення, що регламентується як законодавчими актами України, так і внутрішніми нормативними документами. 1. Рейтингова система (при матеріальному і моральному заохоченні викладачів) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421> . 2. Статут ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268> . Відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>). визначення рейтингу НПП допомагає об'єктивному аналізу якості їх роботи і служить активізацією і стимулюванню їх професійної діяльності. В

Університеті здійснюється стимулювання видавничої діяльності науково-педагогічних та наукових співробітників університету шляхом преміювання авторських колективів наукових статей, які опубліковані в журналах, що входять до науково-метричної бази даних Scopus та мають імпакт-фактор IF (Cite Score) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/rektor-uzhnu-vstanoviv-rozmiri-viplat-zapublikatsiji-u-Scopus.htm>, що регламентується Розпорядженням про преміювання авторських колективів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/17154>). Підтверджені дані, що в Університеті діє система заохочення НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності як матеріального, так і нематеріального характеру (сприяння науково-педагогічному кар'єрному зростанню (проведення наукових пошуків та публікація результатів у фахових виданнях, здобуття наукових ступенів та вчених звань, участь у міжнародних наукових заходах, проведення міжнародних фахових наукових заходів на базі ДВНЗ «УжНУ», стажування як в Україні, так і за кордоном); допомога у виданні наукових монографій і статей, навчально-методичних праць, надання творчих відпусток, тощо). Таким чином, існуюча у ЗВО система матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні в повній мірі відповідає підкритерію 6.6 стосовно стимулювання викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий професійний рівень та потенціал науково-педагогічних працівників повністю відповідає різним компонентам освітньої програми. Викладачі щиро закохані та віддані своїй педагогічній справі і зорієнтовані на активний саморозвиток своїх професійних умінь та навичок, а також всебічно сприяють розвитку матеріально-технічної бази факультету, згідно сучасних тенденцій розвитку біології як науки. Викладачі мають тісний зв'язок зі здобувачами ОНП і створюють умови для всебічного розвитку здобувачів ОНП «Біологія» доктор філософії та забезпечують ефективну співпрацю здобувачів із роботодавцями. Це підтверджують і здобувачі ОНП, і роботодавці. Вони відмічають велику повагу до викладачів і порівнюють їх спільноту (викладачів та здобувачів) як єдину та дружню сім'ю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Необхідно постійно проходити підвищення кваліфікації НПП і відповідні документи долучати до особових справ викладачів. Рекомендується створити особисті сторінки викладачів на сайті ЗВО

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Повна відповідність вимог критерію 6 «Людські ресурси». Є відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів цілям та програмним результатам навчання (підкритерій 6.1.); правила обрання викладачів до конкурсу на заміщення посад чіткі та прозорі і регламентуються «Положенням про проведення конкурсу на заміщення посад» (підкритерій 6.2.); залучаються роботодавці до освітнього процесу (підкритерій 6.3.); залучаються до аудиторних занять професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців (підкритерій 6.4.); ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів у співпраці з іншими організаціями, яка відповідає потребам та інтересам самих викладачів (підкритерій 6.5); налагоджена система матеріального та/або морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні (підкритерій 6.6) та саморозвитку викладачів (підкритерій 6.5). Всі нормативні документи, що стосуються врегулювання трудових відносин в колективі ЗВО, знаходяться на сайті університету у вільному доступі та мають чіткі та зрозумілі правила взаємовідносин. Є незначні недоліки – стосовно підвищення кваліфікації НПП та представлення інформації НПП на сайті ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансування ОП здійснюється за кошти загального і спеціального фондів. За результатами огляду матеріально-технічної бази, шляхом забезпечення НПП прямої трансляції з будівлі ЗВО, можна зробити висновок, що матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОНП. Частково можна ознайомитися з наданою

інформацію при перегляді відео https://www.youtube.com/watch?v=PD8MeMszl98&feature=emb_logo&ab_channel=%D0%A3%D0%B6%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82 . На кафедрі зоології функціонує новостворена лабораторія геномних досліджень кафедри. У розпорядженні здобувачів та НПП Науково-дослідна лабораторія охорони природних екосистем (НДЛ ОПЕ), що є науковим підрозділом науково-дослідної частини Ужгородського національного університету. ОНП у повному обсязі забезпечена різнопрофільною літературою завдяки фондам Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», Web-ресурсам, електронному репозитарію. Освітній процес на біологічному факультеті забезпечено спеціалізованими лабораторіями, комп'ютерним класом, мультимедійними пристроями, іншим технічним обладнанням. Також у розпорядженні здобувачів, для виконання їх наукових досліджень та проходження навчання, навчально-наукові бази: ботанічний сад, зоологічний музей, віварій, високогірна біобаз «Колочава» (Міжгірський район), науковий гербарій, заповідники, національні парки та провідні агрогосподарства області, навчально-науково-виробничий центр «Деревівка». За результатами інтерв'ювання та демонстрації, можна зробити висновок, що навчально-методичне забезпечення ОНП повністю забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет» забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всіх можливих ресурсів, зокрема, інформаційних: електронний репозитарій <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/> , електронне навчання <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=6> , безкоштовний доступ до науко-метричних баз Scopus та Web of Science <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-otrymav-dostup-do-scopus-ta-web-of-science.htm> . На відповідних зустрічах здобувачі ВО та НПП зазначили, що навіть можна отримати безкоштовний доступ на місяць до цих баз і користуватися поза межами ЗВО, що стало дуже корисним під час карантину. До речі, у ЗВО запроваджено преміювання науковців університету за публікації, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356> . НПП та здобувачі ВО відзначили, що мають постійний доступ до сучасних лабораторій та можуть користуватися відповідним матеріально-технічним забезпеченням для власних наукових досліджень, написання публікацій та кваліфікаційних робіт

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою 091 Біологія третього рівня вищої освіти. Згідно Правил внутрішнього розпорядку Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453> , одним із основних обов'язків ректора, проректорів та керівників інших структурних підрозділів ЗВО є забезпечення умов техніки безпеки, виробничої санітарії, належне технічне обладнання всіх робочих місць, створювати здорові та безпечні умови праці, необхідні для належного виконання посадових обов'язків. Питанням виконання і дотримання вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці на робочих місцях займається відділ охорони праці https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_of_lab_prot . В кожному структурному підрозділі, в тому числі на кожній кафедрі є відповідальні за протипожежну безпеку та цивільний захист. Здобувачі, перед початком вивчення дисципліни, проходять інструктажі з техніки безпеки з відповідною відміткою у журналі. Також, враховуючи специфіку навчання на ОНП Біологія, здобувачі та НПП зобов'язані носити спеціальні халати та, за необхідності, одноразові рукавички, про що було зазначено під час відповідних зустрічей.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час спілкування з менеджментом, академічним та адміністративним персоналом ЗВО, здобувачами ВО, підтверджено, що ДВНЗ «УжНУ» забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою 091 Біологія третього рівня вищої освіти. ЗВО дбає про забезпечення комфортних умов проведення занять, наукових досліджень, надання консультативної допомоги з дисциплін, доступу до всіх навчальних матеріалів, організації медичної та юридичної підтримки. Варто відмітити потужну підтримку у напрямку наукових досліджень та співпраці з іншими науковими/навчальними установами не тільки України, а й інших країн Європи, функціонує програма «Еразмус+» <http://www.erasmus.uzhnu.edu.ua/ua/> . Інформаційна підтримка забезпечується роботою сайту, зокрема сторінки «Медіа Центр «УжНУ» <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/> , активним наповненням сторінки біологічного факультету <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-biolog> . Сторінка ЗВО функціонує на Фейсбук <https://www.facebook.com/uzhnu/> , Інстаграм <https://www.instagram.com/uzhnu.today/> , є канал на Ютуб, де також представлені відео біологічного факультету https://www.youtube.com/watch?v=RNbXqfs_pIo&feature=emb_title&ab_channel=UZHNU TODAY . Також здобувачі та НПП відмітили, що більше

комунікують у месенджерах (Viber, Telegram). Здобувачам надається організаційна підтримка у вирішенні адміністративних та організаційних питань навчання та побуту. Майже усі аспіранти проживають у гуртожитку №5 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient-dormitories>. На території студмістечка знаходяться 2 студентські поліклініки, студентські магазини та кафе, спортивні майданчики. В приміщеннях гуртожитків функціонують бібліотеки, читальні зали з безкоштовним доступом до Wi-Fi Інтернету. Для дозвілля студентів у гуртожитках облаштовані сучасні спортивні кімнати. На сайті ЗВО, на стартовій сторінці, можна знайти вкладку Електронне навчання <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=6>. Під час зустрічі зі здобувачами, вони зазначили, що під час карантину, активно користувалися цією можливістю. Консультаційна і соціальна підтримка полягає у наданні різних видів допомоги, наприклад, завдяки функціонуванню «Юридичної клініки» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-law_clinic. За психологічною підтримкою усі учасники освітнього процесу можуть звертатися до Відділу соціально-психологічної служби https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy. У ЗВО розвинена соціальна інфраструктура: функціонує спортивно-оздоровчий комплекс <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-sportandleisure/sportcomplex>, їдальні та буфети, актовий зал. Тобто ЗВО всебічно дбає про максимально комфортне навчання, інформування та відпочинок здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Хоча серед здобувачів, які навчаються за даною ОНП, немає осіб з особливими освітніми потребами, у ЗВО створені всі необхідні умови для реалізації їх права на освіту. Для забезпечення доступності та безперешкодного доступу до приміщень ДВНЗ «УжНУ» для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення було встановлено пандуси, а також обладнані кнопки виклику (відповідно до вимог ДБН В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення»). Наказом по університету №424/01-04 від 31.05.2018 року було затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «Ужгородський національний університет», а також визначено відповідальних осіб за виконання даного порядку супроводу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19639>. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>. Згідно Правил прийому до аспірантури та докторантури Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» у 2020 році «Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>. Профспілка надає можливості отримувати пільги на різноманітні блага. Здобувачі своєчасно отримують стипендію. У випадку виникнення обставин, пов'язаних з відсутністю можливості аспіранта відвідувати заняття на постійній основі з поважних причин, здобувачу може надаватися індивідуальний графік.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій визначені в Положенні Про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>, Плані заходів, спрямованих на запобігання та виявлення корупції <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22900>. Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», органи студентського самоврядування беруть участь у вирішенні конфліктних ситуацій, що виникають між студентами, студентами та представниками адміністрації або науково-педагогічними працівниками. У ЗВО функціонує Скринька довіри <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-pratsyuye-skrinka-doviri.htm>. За результатами зустрічей зі здобувачами та представниками Ради молодих вчених, органів студентського самоврядування, можна констатувати факт відсутності прецедентів, пов'язаних з конфліктними ситуаціями, за час реалізації ОНП Біологія доктор філософії.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО всебічно дбає про максимально комфортне навчання, інформування, підтримку та супровід здобувачів. Безкоштовний та безперервний доступ до інформаційних ресурсів (зокрема репозитарію, електронного навчання, наукометричних баз), до лабораторій, аудиторій. Навчальні лабораторії факультету активно використовуються не лише під час вивчення дисциплін, але й для виконання наукової роботи здобувачів. Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Можливість усіх учасників освітнього процесу отримати юридичну консультацію, психологічну, медичну допомогу також є позитивним моментом у контексті Критерію 7. Процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступними для всіх

учасників освітнього процесу і не застосовувались у силу відсутності прецедентів. Приділяється увага абсолютно всім студентам та НПП у будь-якій життєвій ситуації, що було підтверджено не тільки відповідними документами, а й в результаті зустрічей зі стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Враховуючи повну узгодженість за Критерієм 7, зразковість, дотримання всіх вимог щодо формування у ЗВО безпечного, якісного, комфортного освітнього середовища та забезпечення безкоштовних, сучасних матеріальних ресурсів для всіх учасників освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 7 з оцінкою А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП «Біологія» доктор філософії. Останнього разу дана ОНП була переглянута в 2020 році. Процедура перегляду є наступною: запрошуються здобувачі, роботодавці та викладачі. В ході дискусії пропонуються і затверджуються зміни до ОНП. Також здобувачі можуть висловити свої побажання щодо змін в ОНП у зверненні до деканату. Відповідні протоколи засідань Вчених рад факультету та Ради молодих вчених завантажені в систему (запит №3).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі з фокус-групою здобувачів ОНП «Біологія» доктор філософії підтверджено їх залучення до процесу перегляду ОНП. Прикладом цього є зменшення освітньої складової з 60 до 40 кредитів ЄКТС, введення в навчальний план 2020 року асистентської практики. Здобувачі можуть брати участь у засіданнях вченої ради факультету під час перегляду ОНП. Також перегляд ОНП здійснюється через органи студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці здійснюють свою участь в перегляді ОНП «Біологія» доктор філософії через участь в засіданнях Вченої ради факультету по перегляду ОНП (відповідь на запит №3). Втім, при зустрічі з фокус-групою стейкхолдерів з'ясовано в основному рекомендаційні їх вимоги, що полягають у збільшенні годин на виробничу практику.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випуск за даною ОНП «Біологія» доктор філософії поки не здійснювався. Втім, у ЗВО існує структурний підрозділ «Центр кар'єри» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-career_center/about) для сприяння працевлаштуванню. Втім є необхідність у залученні більшої кількості стейкхолдерів з різних підприємств та організацій для працевлаштування випускників ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Для реагування на виявлені недоліки в ОНП чи освітній діяльності з реалізації ОНП Навчальний відділ здійснює періодичний моніторинг освітнього процесу, перегляд ОНП та контроль виконання стандартів вищої освіти, навчальних планів та нормативів, викладених у документах ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП «Біологія» доктор філософії проводиться вперше

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

При вивченні нормативних документів ЗВО, матеріалів наданих на запит експертної групи, аналізі зустрічей з викладачами, аспірантами, стейкхолдерами, керівниками структурних підрозділів університету з'ясовано, що сформована та вдосконалюється культура якості, що сприяє досягненню результатів навчання. Складається з декількох складових: 1. Нормативної бази, яка відповідає законам України та документам МОН. 2. Учасі аспірантів та роботодавців в удосконаленні програми. 3. Наявності структурних підрозділів, що забезпечують контроль якості ОНП «Біології» доктор філософії

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Викладачі даної ОП, гарант та керівництво факультету обговорюють ОНП «Біологія» доктор філософії зі здобувачами та роботодавцями і враховують їхні побажання при перегляді програми. ЗВО сприяє працевлаштуванню здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Потребує залучення більшої кількості стейкхолдерів з різних підприємств та організацій для працевлаштування випускників ОНП «Біологія» доктор філософії.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО має нормативну базу та передові практики для внутрішнього забезпечення якості освіти. Загалом ОНП «Біологія» доктор філософії відповідає зазначеному критерію.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються рядом внутрішніх документів ЗВО, які розміщені на вкладці Нормативні документи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>, а саме: Статутом ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>, «Положенням про організацію освітнього» процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>, «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>, Правилами внутрішнього розпорядку <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>, «Положенням про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>, Етичним кодексом ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896> тощо. Тобто розроблено ряд документів, які всебічно та комплексно регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОНП «Біологія» доктор філософії <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24751> оприлюднений на сторінці Інфо-центр сайту ДВНЗ «Ужгородського національного університету» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139> 20.05.2019, а ОНП затверджена 25.06.2019 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24768>, що відповідає вимогам. Але на сайті ЗВО вже розміщена затверджена ОНП «Біологія» доктор філософії 2020 року, а її проекту на сторінці Інфо-центру не виявлено.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП Біологія третього рівня вищої освіти 2019 року оприлюднена на сайті ЗВО <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24768>. У ній представлені цілі, компетентності, програмні результати навчання, перелік освітніх компонентів та форми атестації здобувачів. Обсяг інформації є достатнім для усіх учасників освітнього процесу. Також на сайті ЗВО представлена ОНП 2016 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27696>, за якою вступали перші здобувачі за ОНП «Біологія» третього рівня вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Усі правила і процедури, що регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими і доступними. Усі учасники ознайомлені з ними та дотримуються їх. ОНП 2019 року та її проект оприлюднені на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті ЗВО вже розміщена затверджена ОНП «Біологія» доктор філософії 2020 року, а її проекту на сайті ЗВО не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на сильні сторони, але разом з тим, враховуючи недолік за підкритерієм 2 Критерію 9, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Біологія» третього рівня вищої освіти відповідає Критерію 9 за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Обсяг ОНП та обсяг окремих освітніх компонентів відповідає вимогам статті 5.6 Закону України «Про вищу освіту». Освітні програми за 2016, 2019 та 2020 роки представлені на сайті університету у розділі Наука/Відділ аспірантури та докторантури/ Інфоцентр (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/science-aspirant>). В ОНП «Біологія» зазначено обсяг освітньої складової підготовки доктора філософії 40 кредитів ЄКТС (для 2020 року). При цьому, загальний обсяг обов'язкових компонент складає 26 кредитів ЄКТС, обсяг вибіркової компоненти більше 25% (18 з 40 кредитів для 2020 року) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27712>. Це в цілому відповідає підкритерію 10.1.Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, логічно взаємопов'язані та дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Під час роботи експертної групи встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного освітнього компоненту. Зміст освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії повністю відповідає спеціальності 091 – Біологія: значний обсяг освітніх компонентів виділений на біологічні дисципліни (18 кредитів ЄКТС з 40 для програми 2020 року), що збігаються з напрямом наукових досліджень викладачів та аспірантів: «Екосистемологія з основами фітосоології», «Біогеоенологія з основами охорони природи» та інші <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27712>. Освітньо-наукова програма сприяє створенню у здобувачів інформаційної бази для побудови власних наукових досліджень та створення власної наукової траєкторії розвитку у науковому просторі, підтверджується і матеріалами поданими за вимогою експертної групи у систему (запит №8). В ОНП «Біологія» дисципліни із загальнонаукового (філософського) блоку входять до обов'язкових компонент ОНП і надають можливість здобувачеві побудувати інформаційну платформу для здобуття навичок дослідницької діяльності. Так, до змісту ОНП включено курс «Сучасні інформаційні технології» (3 кредити ЄКТС). Для вміння логічно будувати наукові тексти і правильно робити акценти при аналізі результатів та їх порівнянні з іншими роботами за темою досліджень до ОНП включено компоненти «Презентація наукових результатів...» (3 кредити ЄКТС), «Інновації в сучасній педагогіці та проведення навчальних занять» (3 кредити ЄКТС). Серед вибіркового компоненту ОНП дисципліна «Міжнародна кооперація та грантова підтримка наукових досліджень» також спрямована на здобуття soft skills <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27712>. Крім того, для оволодіння спеціальними навичками та методиками до кожної обов'язкової та вибіркової компоненти ОНП включені «методи вивчення біологічних об'єктів». До ОНП включено загальну компоненту «Іноземна мова» (6 кредитів ЄКТС) саме для комунікацій у науковому просторі. На прохання експертної групи, до системи завантажені приклади індивідуальних наукових планів, що яскраво демонструють реалізацію наукової складової в ОНП «Біологія» - запит №5.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Під час роботи експертної групи підтверджені дані, що у ЗВО, в межах реалізації ОНП «Біологія» докторів філософії, наукова діяльність аспірантів цілком відповідає напрямкові досліджень наукових керівників, що відповідає вимогам підкритерію 10.2. На прохання експертної групи, до системи були завантажена інформація стосовно теми та перелік публікацій аспіранта і, відповідно, його наукового керівника (запит №8). Кожний керівник роботи аспіранта має публікації дотичні до теми аспірантської роботи. Зокрема, Фельбаба-Клушина Л.М. вивчає фіторізноманіття Карпат та займається питаннями його охорони. Керує роботою аспіранта Садигова Р.Е. який виконує тему: «Бріофлора НПП Зачарований край». Вакерич М.М. займається дослідженням генетичних та фізіолого-біохімічних механізмів адаптації біологічних систем різного рівня організації в умовах антропогенного навантаження. Його аспірантка Боднарюк Р.М. виконує дотичну тему кандидатської дисертації. Чумак О.В. вивчає фауністичне різноманіття сароксилобіонтних комах в природних лісах, дотичні теми мають його аспіранти Гринчук Є, Яремчук М., які вже мають відповідні публікації. Мірутенко В.В. вивчає твердокрилі Карпатського регіону. Його аспірант Кондратенко С. виконує тему «Угруповання твердокрилих дуба звичайного (*Quercus robur* L.) в умовах Закарпатської низовини». Симочко Л. Ю. вивчає мікробіологічне населення різних біотопів Українських Карпат та агроекологічні аспекти різних груп організмів. Відповідно її аспіранти, зокрема Равліковський А. виконує тему присвячену культивуванню грибів і має відповідні публікації. Кривцова М.В. вивчає вплив ефірних олій на мікробіоту. Її аспірантка Федьків О. виконує тему «Мікробіота ефіроолійних рослин в умовах Українських Карпат» тощо. Крім того, при зустрічі з аспірантами, експертною групою було з'ясовано, що вибір теми наукового дослідження відбувається виключно аспірантом, в залежності від його власних наукових інтересів, що характеризує реалізацію принципу студентоцентризму при реалізації даної ОНП.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах освітньо-наукової програми «Біологія» в ДВНЗ «УжНУ» організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання і апробації результатів наукових досліджень аспірантів на біологічному факультеті, що підтверджується безкоштовними публікаціями здобувачів у науковому журналі «Науковий вісник ДВНЗ «УжНУ». Серія Біологія» <http://visnyk-biol.uzhnu.edu.ua/>, що відповідає вимогам підкритерію 10.3. Крім того, на біологічному

факультеті організуються науково-практичні регіональні та міжнародні конференції такі як: Міжнародна конференція молодих учених та студентів «Актуальні проблеми біологічних та агроекологічних досліджень у Карпатському регіоні» Ужгород, 27 квітня 2018, III міжнародна конференція молодих учених та студентів «Актуальні проблеми біологічних та агроекологічних досліджень у Карпатському регіоні» Ужгород, 23 травня 2019. За результатами огляду матеріально-технічної бази, шляхом забезпечення НПП прямої трансляції з будівлі ЗВО, можна зробити висновок, що матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОНП. Частково можна ознайомитися з наданою інформацією при перегляді відео https://www.youtube.com/watch?v=PD8MeMszl98&feature=emb_logo&ab_channel=%D0%A3%D0%B6%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82. На кафедрі зоології функціонує новостворена лабораторія геномних досліджень кафедри, що має сучасне обладнання. У розпорядженні здобувачів та НПП Науково-дослідна лабораторія охорони природного екосистем (НДЛ ОПЕ) є науковим підрозділом науково-дослідної частини Ужгородського національного університету. У розпорядженні здобувачів, для виконання їх наукових досліджень та проходження навчання, навчально-наукові бази: ботанічний сад, зоологічний музей, віварій, високогірна біобаза «Колочава» (Міжгірський район), науковий гербарій, заповідники, національні парки та провідні агрогосподарства області, навчально-науково-виробничий центр «Деренівка». Здобувачі забезпечені профільними лабораторіями, що відповідає вимогам підкритерію 10.3. Крім того, здобувачі проходять стажування в лабораторіях інших вищих навчальних закладів, в тому числі за кордоном, а також відповідних відділах Інститутів Національної Академії Наук України. Зокрема, аспірант кафедри ботаніки Садигов Р. проходив стажування у біологічній лабораторії Інституту екології Карпат НАНУ у 2019 році на підставі укладеного договору про співпрацю з цією установою.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Експертна група, під час зустрічей з аспірантами, встановила, що у здобувачів є можливості впродовж навчання взяти участь у міжнародних конференціях за кордоном за своєю тематикою. Наукова кооперація закріплена у договорах про співпрацю між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та Інститутами Національної Академії Наук України; Пряшівським університетом (Словаччина); Кошицьким університетом ветеринарії і фармації (Словаччина, Договір академічної мобільності Erasmus +); Kilis 7 Aralik University «Mevlana programy», Туреччина та з Швейцарським федеральним дослідницьким інститутом вивчення лісів, снігів та ландшафтів (Swiss Federal Research Institute WSL). Угоди про міжнародну співпрацю завантажені до системи на прохання експертної групи (запит №2). Крім того, встановлено, що аспіранти мають можливість публікувати результати своїх досліджень в міжнародних академічних журналах (зокрема, англійською мовою), що підтверджує завантажена до системи інформація стосовно переліку публікацій аспіранта на прохання експертної групи (запит №8). Так, наприклад, аспіранти мають закордонні публікації, зокрема: Martin Gossner, Mykola Jaremchuk, Vasyl Chumak, Thibault Lachat, Jana Petermann Water-filled tree holes as model system to study management effects on insect communities and related functions in temperate forests.-XXV IUFRO World Congress 2019 "Forest Research and Cooperation for Sustainable Development".- Curitiba, Brazil; 29 September - 5 October 2019.- P. 601. Andrew Ravlikovsky, Lyudmyla Symochko Agroecological Aspects of Cultivation Shiitake Mushroom in Ukraine // International Conference «Technologies of Environmental Protection» Proceedings, 23-25 October, 2019, High Tatras, Slovakia – P. 221-226 (SCOPUS). Lyudmyla Symochko, Olga Gafiak, Olena Demyanyuk, Vitaliy Symochko, Volodymyr Patyka. Soil Microbiome of Forest Ecosystems: Diversity and Functional Characteristics // 9 th International Conference Of Ecosystems. Abstract Book «Essays on Ecosystem and Environmental Research» – 7 10 June, 2019 Tirana, Albania ISBN 978-9928-4443-2- P. 17.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час роботи експертної групи повністю підтверджена інформація участі наукових керівників аспірантів в реальних наукових проєктах: кафедральних, національних та міжнародних науково-дослідних. Це підтверджується і переліком наукових публікацій наукових керівників аспірантів, що завантажений до системи на прохання експертної групи (запит №8). Так, Фельбаба-Клушина Л.М. бере участь в проєктах: Розробка наукових основ раціонального використання та охорони фіторізноманіття, Створення узагальненої класифікаційної схеми класу Scheuchzerio-Cariceteafuscae в межах Європи, Ведення Зеленої книги України. Мірутенко В.В., Куртяк Ф.Ф., Симочко Л.Ю., Чумак В.О. беруть участь у наукових проєктах: Вивчення взаємодії членистоногих та інших організмів з рослинами, тваринами і умовами навколишнього середовища; Біомоніторинг наземних і водних екосистем в умовах змін клімату, Комплексне вивчення фауни Карпат у контексті збереження біорізноманіття, Шляхи підвищення продуктивності прогнозу допоміжних репродуктивних технологій, Розробка геномних підходів для встановлення генетичного різноманіття рідкісних та ендемічних видів. Кривцова М.В., Вакерич М.М., Белчгазі В.В., Колесник А.В.: Мікробіологічні, біохімічні та біотехнологічні аспекти використання лікарських рослин та продуктів на їх основі щодо антибіотикорезистентних штамів мікроорганізмів в умовах різних біосистем; Дослідження генетичних та фізіолого-біохімічних механізмів адаптації біологічних систем різного рівня організації в умовах антроп. навант. Маргіттай Л. Г., Симочко В.В.: Оптимізація продукт. сільськогосподарських культур в Закарпатській області. Взагалі, науковими керівниками виконано 14 індивідуальних дослідницьких проєктів за фінансування Європейських фондів, опубліковано понад 60 наукових праць. Таким чином, наукові керівники активно займаються дослідницькою діяльністю в багатьох проєктах, що надає можливості аспіранту широкого вибору теми своєї дисертаційної роботи та можливість задовольнити свої наукові інтереси.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ДВНЗ «УжНУ» забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ДВНЗ «УжНУ» працює комплекс профілактичних заходів: інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики. Для запобігання випадків порушення академічної доброчесності, в тому числі і науковими керівниками, в Університеті розроблено Положення «Про академічну доброчесність» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Згідно Положення, за порушення правил академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників, здобувачів застосовуються заходи юридичної відповідальності, відповідно до вимог законодавства України, Статуту ДВНЗ «УжНУ». Експертна оцінка та технічна перевірка щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, поданих до захисту в спеціалізованих вчених радах «УжНУ», проводиться з використанням програми Unplag. Також перевірки на академічний плагіат підлягають автореферати, курсові роботи, кваліфікаційні дипломні роботи здобувачів, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради «УжНУ» до видання. Перевірка здійснюється за допомогою ресурсу Strikeplagiarism (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/fakultety-uzhnu-matymut-zmogu-pereviryty-naukovi-roboty-Strikepla.htm>) При опублікуванні результатів досліджень у часописі «Науковий вісник Ужгородського університету, серія Біологія» крім обов'язкового зовнішнього і внутрішнього рецензування рукописів, редакційною колегією проводиться їх перевірка на плагіат з використанням програмного продукту AntiPlagiarism.Net, а також он-лайн ресурсу MyAssignmentHelp: <https://myassignmenthelp.com/plagiarism-checker.php> В Університеті на постійній основі працює Комісія з питань академічної доброчесності та етики. Випадки порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, громадської свідомості, етичних норм академічної і наукової діяльності можуть розглядатися Комісією як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи в Університеті та наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Все це повністю відповідає вимогам підкритерію 10.6.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ОНП «Біологія» докторів філософії має чітко виражений взаємозв'язок між змістом навчання і тематикою досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії, що в цілому відповідає вимогам підкритерію 10.1. ОНП «Біологія» докторів філософії має достатнє та унікальне матеріально-технічне та інформаційне забезпечення кожного освітнього компоненту, а також має виражений взаємозв'язок між змістом навчання і тематикою досліджень здобувачів (відповідає підкритеріям 10.1 та 10.3). Наукова діяльність аспірантів цілком відповідає напрямкові досліджень наукових керівників (підкритерій 10.2). При цьому, вибір теми наукового дослідження відбувається виключно аспірантом в залежності від його власних наукових інтересів, що характеризує реалізацію принципу студентоцентризму при реалізації даної ОНП. Це забезпечується участю наукових керівників аспірантів в реальних численних наукових проектах: кафедральних, національних та міжнародних науково-дослідних проектів, що і надає можливості аспіранту широкого вибору теми своєї дисертаційної роботи та можливість задовольнити свої наукові інтереси (підкритерій 10.5). При реалізації ОНП «Біологія» у здобувачів є можливість впродовж навчання проводити апробацію своїх результатів наукових досліджень як в Україні (підкритерій 10.3), так і на міжнародних конференціях за кордоном (підкритерій 10.4). При цьому, ЗВО на сучасному рівні забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (підкритерій 10.6).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Повна відповідність вимог критерію 10 - навчання через дослідження. Є відповідність змісту освітньо-наукової програми науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької

діяльності (підкритерій 10.1.); наукова діяльність аспірантів відповідає напрямку досліджень наукових керівників (підкритерій 10.2.); ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень, відповідно до тематики аспірантів (підкритерій 10.3.); ЗВО забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю (підкритерій 10.4); наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються (підкритерій 10.5); ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (підкритерій 10.6).

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Освітньо-наукова програма «Біологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) Державного вищого навчального закладу «Ужгородського національного університету» (ДВНЗ «УжНУ») 2019 року відповідає вимогам до освітніх програм вищої освіти (статті 10 Закону України «Про вищу освіту»), України (наказ МОНУ від 21.11.2019 р. № 1457) та рекомендаціям НАЗЯВО згідно критеріям 1-10. В освітній діяльності за ОНП звертає на себе увагу її спрямованість на збереження унікальних наукових традицій біологічного факультету та їх поєднання із регіональними потребами, що мають і міжнародне значення (екосистема пралісів Українських Карпат). Керівництво ДВНЗ «УжНУ», науково-педагогічні працівники біологічного факультету і гарант ОНП «Біології», під час проведення он-лайн акредитації, забезпечили доступ членам експертної групи до всіх необхідних документів освітнього процесу. Провели показ в режимі он-лайн наукової та матеріально-технічної бази ЗВО, аудиторного фонду із використання сучасних засобів спілкування - відеозв'язку. Експертна група мала можливість поспілкуватися зі здобувачами, НПП, з роботодавцями, а також з представниками студентського самоврядування, магістрантами.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лисенко Олена Миколаївна

Члени експертної групи

Коваленко Станіслав Олександрович

Письменна Юлія Миколаївна